

Handläggare
Erik Jondelius
Telefon: 08-50812098

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
21 mars 2024

Remiss av Samråd om ny tunnelbana till Älvsjö, KS 2023/1269

Anmälan av gemensamt remissvar

Sammanfattning

Region Stockholm har remitterat *Samråd om ny tunnelbana till Älvsjö, samråd järnvägsplan, tillhörande detaljplan och tillståndsansökan miljöbalken* bland annat till Stockholms stad för besvarande. Syftet med samrådet har varit att få in synpunkter om den nya tunnelbanelinjens tunnlar, stationer och uppgångar.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Södermalms stadsdelsförvaltning, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Hägersten-Älvsjö's stadsdelsförvaltning, Kungsholmens stadsdelsförvaltning, kulturförvaltningen och Stockholms stadshus AB har i ett gemensamt tjänsteutlåtande lämnat synpunkter på samrådsunderlaget.

I tjänsteutlåtandet anger remissinstanserna att man är positiv till att en utbyggnad av tunnelbanan sker i enlighet med Sverigeförhandlingens ramavtal 6.

I tjänsteutlåtandet anges att efter att inkomna samrådssynpunkter har beaktats planeras det för ytterligare ett samråd under våren 2024.

Rörande Långholmen, som är den plats som ovan mark påverkas av tunnelbanan inom Södermalms stadsdelsområde, menar kontoren i tjänsteutlåtandet att det är en stor utmaning att på Långholmen finna en lämplig plats för en likriktarstation som tar 150 kvadratmeter i anspråk. Staden önskar att Regionen utreder möjligheten att förlägga byggnaden under mark för att inte störa natur-, kultur- och rekreationsområden för allmänheten.

Kontoren framför vidare i tjänsteutlåtandet att om likrikstarstationen placeras innanför muren till det tidigare fängelset på Långholmen måste det säkerställas att inga skador uppstår på muren samt att byggnaden ej överstiger murens höjd. Kan byggnaden döljas bakom muren påverkas inte parkupplevelsen vilket är positivt.

Kontoren framför att det i miljökonsekvensbeskrivningen bör framgå att Långholmens fängelsemur har ett skydd i detaljplan och att muren utgör en kulturhistoriskt betydelsefull anläggning i miljön.

Bakgrund

Kommunstyrelsen skickade 2023-11-22 en remiss innehållande ett samrådsunderlag från Region Stockholm, *Samråd om ny tunnelbana till Älvsjö, samråd järnvägsplan, tillhörande detaljplan och tillståndsansökan miljöbalken* till bland annat Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande. Syftet med samrådet har varit att få in synpunkter om den nya tunnelbanelinjens tunnlar, stationer och uppgångar.

I april 2017 träffades, inom ramen för den statligt initierade Sverigeförhandlingen, överenskommelsen Ramavtal 6 – Storstad Stockholm samt tre objektsval. Avtalen reglerar bland annat kollektivtrafikobjekten tunnelbana Älvsjö-Fridhemsplan, Spårväg Syd, Roslagsbanan till City och tunnelbanestation Hagalund samt ökat bostadsbyggande och utbyggnad av några cykelstråk i Stockholms län. Projekt tunnelbana Älvsjö- Fridhemsplan drivs av Regionen genom Förvaltningen för utbyggd tunnelbana (FUT) och med medverkan från Stockholms stad.

Utöver Södermalms stadsdelsnämnd har remissen sänts till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Kungsholmende stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Remissen har beretts gemensamt av ovan nämnda nämnders förvaltningar samt stadsledningskontoret och Stockholms stadshus AB.

Ärendet togs upp till beslut i kommunstyrelsen den 17 januari 2024.

Ärendet

Nedan görs en sammanfattning av det gemensamma tjänsteutlåtandet som utgör svar på remissen. Se bilaga 1 för tjänsteutlåtandet i sin helhet. Samtliga samrådshandlingar finns att

läsa på [Beslut och handlingar \(nyatunnelbanan.se\)](https://nyatunnelbanan.se) under ”Samråd november - December 2023”.

I tjänsteutlåtandet anges att efter att inkomna samrådssynpunkter har beaktats planeras det för ytterligare ett samråd under våren 2024. Därefter ställs planförslaget ut på granskning innan järnvägsplanen slutligen överlämnas till Trafikverket för fastställelseprövning.

I tjänsteutlåtandet beskrivs att tunnelbanan mellan Fridhemsplan och Älvsjö blir en helt fristående linje. Bytespunkter skapas vid stationerna där olika trafikslag knyts samman. Byten till tunnelbanans övriga linjer kommer att finnas vid Liljeholmen och Fridhemsplan. Tunnelbanelinjen kommer att ligga djupt så plattformsrummen kommer att nås via hissar. Restiden mellan ändstationerna blir cirka 10 minuter. Stationer och arbetstunnlar planeras att byggas med borra- och sprängmetod. Stationerna kommer att byggas via arbetstunnlar eller ett större schakt vid respektive station. Längs sträckan för tunnelbanan planeras också för luftutbytestorn, brandgastorn och likriktarstation som kommer upp i mark på olika platser.

I tjänsteutlåtandet anges att stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Södermalms stadsdelsförvaltning, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning, Kungsholmens stadsdelsförvaltning, kulturförvaltningen och Stockholms stadshus AB är positiva till att en utbyggnad av tunnelbanan sker i enlighet med Sverigeförhandlingens ramavtal 6. Utbyggnaden ligger i linje med vad som framgår av kommunfullmäktiges budget för 2024.

För att skapa goda förutsättningar för en bra integrering av stationer som planeras i kommande bostadskvarter anser kontoren i tjänsteutlåtandet att det är viktigt att det går att bygga intill och ovanpå stationsentréerna samt andra anläggningar som tillhör tunnelbanan. Kontoren anser att planeringen måste ske i en fortsatt nära dialog mellan FUT, staden och berörda byggaktörer. Kontoren ser det också som nödvändigt att Regionen vid samtliga stationer genomför noggranna analyser så att stationerna fungerar i stadsmiljön.

Vidare anser kontoren i tjänsteutlåtandet att luftutbytestorn, brandgastorn och likriktarstation också måste planeras så att de passar in i stadsmiljön och inte påverkar trafiken negativt. Innan Regionen föreslår slutgiltig placering av sådana ovanmarksanläggningar efterfrågar kontoren att

konsekvensbeskrivningar tas fram för samtliga trafikslag. Kontoren önskar att angöringar och tillfartsvägar till ovanmarksanläggningar som inte har direkt angöring från en gata ska redovisas.

I tjänsteutlåtandet framför kontoren att tunnelbanans tillfälliga arbetsytor under byggtid kommer påverka många människor under lång tid. Kontoren bedömer att många, i samrådshandlingen, presenterade ytor är väl tilltagna i storlek. Kontoren önskar därför en fortsatt dialog med Regionen för att säkerställa att ytorna nyttjas effektivt genom hela genomförandetiden.

Rörande Långholmen, som är den plats som ovan mark påverkas av tunnelbanan inom Södermalms stadsdelsområde, menar kontoren i tjänsteutlåtandet att det är en stor utmaning att på Långholmen finna en lämplig plats för en likriktarstation som tar 150 kvadratmeter i anspråk. Staden önskar att Regionen utreder möjligheten att förlägga byggnaden under mark för att inte störa natur-, kultur- och rekreationsområden för allmänheten.

Kontoren framför vidare i tjänsteutlåtandet att om likriktarstationen placeras innanför muren till det tidigare fängelset på Långholmen måste det säkerställas att inga skador uppstår på muren samt att byggnaden ej överstiger murens höjd. Kan byggnaden döljas bakom muren påverkas inte parkupplevelsen vilket är positivt. Placeringen fungerar också bra för servicefordon som kommer att åka till och från likriktarstationen då det finns gator för angöring.

Kontoren konstaterar också i tjänsteutlåtandet att den föreslagna placeringen av likriktarstationen är på en yta som idag nyttjas för båtuppställning vintertid. I det fall en likriktarstation behöver ianspråkta mark för båtuppställning så behöver konsekvenser beskrivas samt möjliga kompensationsåtgärder redovisas.

Kontoren framför att det i miljökonsekvensbeskrivningen bör framgå att Långholmens fängelsemur har ett skydd i detaljplan och att muren utgör en kulturhistoriskt betydelsefull anläggning i miljön. Öns södra sida präglas av en marin miljö som är betydelsefull i vyer från Söder Mälarstrand och Reimersholme. Det finns även höga naturvärden på ön samt koloniområden.

I tjänsteutlåtandet framhåller också kontoren att kontrollprogram ska tas fram för omgivningspåverkan under byggtiden. Kontoren skriver i tjänsteutlåtandet att ”Detta ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten”.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Samråd om ny tunnelbana till Älvsjö, samråd järnvägsplan, tillhörande detaljplan och tillståndsansökan miljöbalken. Remiss från Region Stockholm, SÖD 2023/1244. Gemensamt tjänsteutlåtande av stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, Södermalms stadsdelsförvaltning, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Hägersten-Älvsjös stadsdelsförvaltning, Kungsholmens stadsdelsförvaltning, kulturförvaltningen och Stockholms stadshus AB.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2024-02-28